

Verslag : Special Seminar Student Exchange and Medical Education – dinsdag 3 november 2009

Aanwezig :

- Alain Dupont (Dean, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB)
- Borghild Roald (President ECTS MA – Senior Head Physician with the Department of Pathological Anatomy, Faculty of Medicine, University of Oslo)
- Kiki Thermos (ECTS MA Executive Board member – Professor of Pharmacology, Faculty of Medicine, University of Heraklion)
- Sylvain Meuris (ECTS MA Executive Board member – Dean Faculté de Médecine ULB),
- Jorgen Hedemark Poulsen (ECTS MA Executive Board member – Faculty of Health Sciences, University of Copenhagen),

- Christiane Van den Branden (voorzitter OWC Biomedische Wetenschappen, Coordinator Exchange Biomedical students, , Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB)
- Nicole Pouliart (coördinator medical students, international exchange, in and outgoing clerkships- , Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB)
- Brigitte Velkeniers (Head of Department of internal Medicine, Clinical teaching, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB)
- Michel Debacker (European Master in Disaster Medicine, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB)
- Gang Chen (PhD student Oncology Dpt., Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB, MD Pathology Dpt Guanghi medical University, People’s Republic of China)
- Chris van Schravendijk (MEDINE 2 Executive Board Member, Director Doctoral School in Life Sciences and Medicine, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB)
- Miriam Marichal (Member of Europals LLL progr. Harmonisation training in Pathology, Professor in Pathology, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB)
- Peter In ’t Veld (Professor in Histology, co-chair Bachelor curriculum in Medicine, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB)
- Debby Mangelings (Professor Analytical Chemistry – Nutrition and Nutraceuticals, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB)
- Ariane Berends (Bilateral agreement and incoming students coördinator, International Relations and Mobility Office VUB)
- Human Salemi (ECTS MA Executive Board member – Medical University Vienna),
- Monique Léonard (ECTS MA co-member – Erasmus Exchange Faculté de Médecine ULB)
- Ruddy Verbinnen (Member of ECTS MA, MEDINE 2 and PHARMINE, Studietrajectbegeleiding, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUB, verslag)

Verontschuldigd : Luc Huyghens (Voorzitter onderwijscommissie Geneeskunde-VUB, Voorzitter onderwijscommissie Master in Verpleeg- en Vroedkunde-VUB), Bart Rombaut (Vice-decaan Onderwijs - Faculteit GF VUB), Ilse Smolders (Professor in Pharmacology-VUB), Dirk Danschutter (Master in Verpleeg- en Vroedkunde-VUB), Filip Callewaert (Diensthooft International Relations and Mobility Office VUB), Petra Jacobs (Centrum voor Studie en Begeleiding-M Jette-VUB), Huub Van der Erve (Hoofd Internationalisering VUmc Amsterdam), Reint Huizinga (Hoofd Internationalisering UMC Groningen), Inez Hoeijmakers (OSC-VUB), Kelly Van Hoorebeeck (studietrajectbegeleider Faculteit ESP-VUB), Carine Chisu (Diensthooft Studentenwerving), Linda Willems (Verantwoordelijke Dienst Studieadvies en –begeleiding – VUB), Sofie Daniels (studietrajectbegeleider Faculteit LK), Hendrik Cammu (Professor Verloskunde, VUB), Marc Vandersteen (Coördinator Curriculumbeheer, Dienst Onderwijszaken, VUB)

Programma en inhoud (zie bijlagen)

Prof. dr. Alain Dupont, decaan van de Faculteit Geneeskunde en Farmacie van de Vrije Universiteit Brussel, heet de sprekers en de aanwezigen van harte welkom. Hij leidt het seminarie in met een situering van dit seminarie binnen de kwaliteitszorg en internationalisering van de Faculteit Geneeskunde en Farmacie in het algemeen en de opleiding geneeskunde in het bijzonder. Ook worden alle sprekers voorgesteld.

Vervolgens brengen de volgende sprekers hun lezing : Prof. dr. Kiki Thermos (University of Crete), Prof. dr. Borghild Roald (University of oslo), Prof. dr. Sylvain Meuris (Université Libre de Bruxelles) en Prof. dr. Jorgen Hedemark Poulsen (University of Copenhagen). De discussie werd gemodereerd door Dr. Ruddy Verbinnen (VUB).

Bij de belangrijkste hefboomen voor het aanzwengelen van de studentenmobiliteit zijn er de *docent* mobiliteit en een facultaire strategie die wordt geformuleerd en aangehouden (met onder meer het 'tunen' – lees harmoniseren van het curriculum, het aanbieden van Engelstalige modules, het thematisch organiseren van het curriculum, het duidelijk aanduiden en promoten van periodes in het curriculum dat studenten naar het buitenland kunnen, een gecombineerde betrokkenheid van academici en administratieve medewerkers, contracten met uitgekozen partnerinstituten, voorkeur voor partners in land(en) uit zelfde taalgroep, kwaliteitszorg mbt uitwisselingspakketten, flexibiliteit, ...).

Enkele besproken thema's waren :

Wanneer docenten elders gaan doceren komen ze in contact met de curricula aan andere instellingen en met de academisch verantwoordelijken van die curricula. Tijdens het docentenverblijf kunnen contacten gelegd worden en kan er een verregaande vergelijking komen van inhoudelijke curricula en de toetsvormen. Dit zal leiden naar een verhoogd vertrouwen en wederzijds respect tussen de instellingen en de medische scholen/faculteiten. Met dat vertrouwen kan er een stimulerend klimaat ontstaan voor uitwisseling van studenten.

Het 'tunen' van curricula en evaluatiemethoden nationaal en internationaal kan bijdragen tot een grotere vergelijkbaarheid tussen opleidingen waardoor uitwisselingen worden bevorderd. Eén van de moeilijkste te overwinnen uitdagingen voor kleine taalgebieden als het onze is de kennis bij de student van de taal waarin wordt onderwezen en die vaak ook van de taal van de patiënt is. De uitdaging qua onderwijstaal zou kunnen worden opgevangen door een aanbod van een gedeelte van het curriculum in het Engels. Voor de stages met patiëntencontacten blijft binnen de meeste specialiteiten (of afstudeerrichtingen) de kennis van de taal van de patiënt een vereiste wil men het niveau van een kijkstage overstijgen. Maar zelfs in die gevallen moet het mogelijk zijn om mits een goede selectie van patiënten een communicatie te hebben tussen niet nederlandskundige studenten en patiënten. Men kan daarbij denken Franse studenten, of studenten uit een ander EC-land waar in het UZ ook regelmatig patiënten komen, oorspronkelijke uit het geboorteland van de student (bijv. Polen, ...).

Het inrichten op de eigen universiteit van een internationaal programma is interessant. Dat is misschien een mogelijkheid voor de Opleiding Geneeskunde om op die manier bijkomend aan internationalisering te doen en toch volledige controle over hun eigen

programma te houden. Voor het programma kunnen ook gastdocenten van buitenlandse universiteiten worden aangetrokken. Voordeel is dat het de gelegenheid biedt aan meerdere Geneeskundestudenten om in contact te komen met studenten van buitenlandse universiteiten. Hierbij bestaat uiteraard ook het besef dat het inrichten van een internationaal programma een hele hoop werk met zich mee brengt en veel geld kost.

De huidige opbouw van ons curriculum (ontbreken van blokken) is een belemmering voor het organiseren van Engelstalige modules zoals aangeboden door Oslo en Kopenhagen. De faculteit zou kunnen nagaan welke OO('n) het meest in aanmerking komt(komen) om én in het Engels én in blokvorm te worden gegeven. Het idee van een samenwerking met de ULB om een geïntegreerd programma te organiseren is zeker een idee om mee te nemen.

Praktisch komt het erop aan eenmaal een curriculum(gedeelte) te detecteren dat internationaal kan worden aangeboden en dat ook kenbaar te maken (website, folders, ...). Daarnaast is het bij het promoten van mobiliteit nodig om studiebelasting te koppelen aan eindtermen en leerdoelen.

Een ander idee bij het aantrekken van buitenlandse studenten kunnen Summer Courses zijn. De Faculteit kan nagaan welke docenten bereid zijn om tijdens de zomermaanden les te geven aan buitenlandse studenten. Met de kwaliteitsvolle diensten op de faculteit kan het geen probleem zijn om een aantrekkelijk programma op te maken.

Enkele aanwezige docenten zijn bereid om lessen in het Engels te geven. Sommigen willen zelfs enkel nog in het Engels doceren. Dit is realiseerbaar binnen de Master maar ook al in de 3de Bachelor. Overigens beslisten de Ministers van Onderwijs in 2007 dat er niet alleen in BA en MA, maar ook op gespecialiseerd niveau mobiliteit moet komen.

De Scandinavische universiteiten hebben het voordeel voor een gedeelte een gemeenschappelijkheid te hebben in taal. Daardoor zijn uitwisselingen tussen Deense, Zweedse en Noorse studenten wat gemakkelijker dan bijvoorbeeld tussen Portugese en Vlaamse. Voor onze faculteit kan er best prioriteit worden gegeven aan het uitbouwen van een mobiliteit met Nederland.

De Scandinavische universiteiten leggen ook nadruk op wat zij noemen 'internationalisation at home', te weten het contact van de eigen studenten met inkomende buitenlandse studenten. Deze term hebben wij zelf ook al vermeld ter gelegenheid van een vorige visitatie van de opleiding Biomedische Wetenschappen. Het is prettig dit begrip ook elders toegepast te zien.

Interessant waren de voorbeelden van goede werking van internationalisering in andere instituten. Zonder de goedwerkende voorbeelden te willen kopiëren, gezien de context specifieke aard van de internationalisering, zetten deze voorbeelden aan tot kritisch nadenken over de eigen mogelijkheden om de internationalisering aan te sturen en te bevorderen.

Algemeen was het interessant om te horen hoe andere universiteiten het LLP aanpakken en promoten. Natuurlijk zijn er de alom gekende taalrestricties en andere aspecten, zoals programma's die tussen universiteiten onderling toch nog aanzienlijk verschillen, die het geheel soms wat moeilijk maken, maar er kunnen mooie oplossingen voor gezocht worden. In die zin kan dit seminarie bijdragen tot een veranderende houding ten opzichte van enkele moeilijkheden die de uitbouw van internationalisering bemoeilijken.

Bijlage :

**ECTS MEDICINE ASSOCIATION - EXECUTIVE BOARD and FACULTY OF MEDICINE AND PHARMACY
present
Special Seminar: "Student Exchange and Medical Education"**

Tuesday, November 3th, 2009

FORUM, building R, Campus Jette – Vrije Universiteit Brussel, Laarbeeklaan 103, 1090 Brussels

09:00-09:15

Welcome remarks.

Prof. Dr. Alain Dupont - *Dean of the Faculty of Medicine and Pharmacy, Vrije Universiteit Brussel*

09:15-09:45

The history of ECTS.

Prof. Dr. Kiki Thermos - *Professor of Pharmacology, Faculty of Medicine, University of Crete*

09:45-10:15

Student Exchange and Medical Curriculum.

Prof. Dr. Borghild Roald - *President of the ECTS Medicine Association and Senior Head Physician with the Department of Pathological Anatomy, Faculty of Medicine, University of Oslo*

10:15-10:30

Coffee Break

10:30-10:45

The statistics of medical student exchange in Europe.

Prof. Dr. Sylvain Meuris, *Dean of the Faculty of Medicine of the Université Libre de Bruxelles*

10:45-11:15

Experiences from clinical rotations of English speaking exchange students at the University of Copenhagen.

Prof. Dr. Jorgen Hedemark Poulsen, *Institute of Medical Physiology, University of Copenhagen*

11:15-11:50

Discussion

Moderated by Dr. Ruddy Verbinnen, *Faculty of Medicine and Pharmacy VUB*

11:50-12:00

Closing remarks.

Prof. Dr. Borghild Roald - *President of the ECTS Medicine Association*